

การดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน และป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี

นริศ ปันแก้ว¹

บุญยาบุช เจริญหงส์

ภัสยกร เลาสวัสดิกุล^{1*}

¹สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

*อีเมล: sayakorn@gmail.com

วันที่รับบทความ: 9 ธันวาคม 2567 • วันที่แก้ไขบทความ: 16 ธันวาคม 2567 • วันที่ตอบรับบทความ: 23 ธันวาคม 2567

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี 2) เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 291 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามที่มีค่าความเที่ยงตรง 0.8 - 1.00 มีความเชื่อมั่น 0.967 วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดีของฟิชเชอร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับผลการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: การสร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกันปัญหายาเสพติด สถานศึกษาจังหวัดลพบุรี

Implementation of Narcotics Immunization and Prevention in Schools under the Secondary Educational Service Area Office, Lopburi

Narit Puenkaew¹
Bunyanuch Chawianghong¹
Phatsayakorn Laosawatdikul^{1*}

¹Educational Administration, Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University

*E-mail: sayakorn@gmail.com

Received: 9 December 2024 • Revised: 16 December 2024 • Accepted: 23 December 2024

Abstract

This independent study aimed to: 1) examine the level of implementation of drug immunization and prevention measures in schools under the Secondary Educational Service Area Office, Lopburi, and 2) compare the level of implementation based on work experience and school size. The sample group consisted of 291 school administrators and teachers under the Secondary Educational Service Area Office, Lopburi, in the 2024 academic year. The participants were selected using stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire with an index of item-objective congruence ranging from 0.80 to 1.00 and a reliability coefficient of 0.967. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), and Fisher's Least Significant Difference (LSD) test. The research findings revealed that: 1) the overall level of implementation of drug immunization and prevention measures in schools under the Secondary Educational Service Area Office, Lopburi, was at a high level, and 2) there were no statistically significant differences in the level of implementation when classified by work experience and school size.

Keywords: drug immunization; narcotics prevention; schools in Lopburi

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงทุกระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และภูมิภาคทั่วโลก จัดอยู่ในปัญหาด้านความมั่นคงที่ต้องได้รับการแก้ไขในระดับสำคัญเร่งด่วน จึงมีการปรับนโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดแนวใหม่ เปลี่ยนกรอบความคิดจากสงครามยาเสพติดเป็นการใช้สาธารณสุขนำการแก้ไขปัญหายาเสพติด เน้นการดูแลสุขภาพผู้ป่วยแบบบูรณาการ นำรูปแบบการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติดมาใช้ เพื่อควบคุมให้ดำรงชีวิตอยู่โดยไม่รบกวนสังคม ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายในการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศซึ่งมีแนวคิดในการกำหนดนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด กำหนดโครงสร้างและกลไกในการบริหารจัดการปัญหายาเสพติดของประเทศ (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ, 2565, น. 2)

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้กำหนดแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2565 แผนงานที่ 3.2.1 การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในเด็กและเยาวชน แนวทางการดำเนินงานให้ความรู้เพื่อการป้องกันยาเสพติดที่เหมาะสมผ่านการเรียนการสอนในหลักสูตร (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ, 2565, 5 พฤษภาคม) ตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2565 มุ่งเน้นแนวทางการดำเนินงานต่อเนื่อง ตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2563 - 2565 เป้าหมายเพื่อลดผลกระทบและลดความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดจากปัญหายาเสพติดในสังคม โดยการแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบองค์รวมในทุกมิติ ทั้งด้านการป้องกัน ด้านการปราบปราม และด้านการบำบัดรักษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดภายใต้แนวคิด “สังคมไทยปลอดภัยจากยาเสพติด” โดยมาตรการด้านการป้องกันเน้นดำเนินการในกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชน ด้วยการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดที่เหมาะสมกับช่วงวัยตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา ทั้งในหลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษาและกิจกรรมนอกหลักสูตร โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดที่ถูกต้องควบคู่การพัฒนาทักษะชีวิตให้มีภูมิคุ้มกันชีวิตที่เข้มแข็งป้องกันการเข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด ทั้งในมิติการใช้ยาเสพติด และการตกเป็นเหยื่อในการค้ายาเสพติด เพื่อให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เป็นกรอบการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไข

ปัญหาอาชญากรรมในสถานศึกษาภายใต้มาตรการสำคัญ ดังนี้ 1) มาตรการสร้างการรับรู้ 2) มาตรการสร้างภูมิคุ้มกัน 3) มาตรการสร้างการมีส่วนร่วม 4) มาตรการสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา 5) มาตรการอำนวยการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565ก, น. 1)

จากการรายงานผลดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โครงการสร้างภูมิคุ้มกันรู้เท่าทันภัยสังคม นักเรียนป้องกันตน พ้นจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทุกรูปแบบ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทุกรูปแบบตามโครงการสร้างภูมิคุ้มกันรู้เท่าทันภัยสังคม เพื่อเยาวชนป้องกันตน พ้นจากภัยคุกคาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ครู ให้มีความรู้ และทักษะ ในการนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนในโรงเรียน ในการปลูกจิตสำนึก สร้างภูมิคุ้มกันให้รู้เท่าทัน เพื่อป้องกันตนเองจากภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมตามช่วงวัย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นการขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างครอบคลุมด้านการป้องกัน อันเกิดจากสภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านของเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และการเข้าถึงข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็วประกอบกับมีภัยคุกคามต่าง ๆ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนซึ่งอยู่ในช่วงวัยที่กำลังพัฒนาการเรียนรู้ และมีความเปราะบาง ไม่สามารถรู้เท่าทันภัยสังคม และการป้องกันตนให้พ้นจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทุกรูปแบบ ภัยจากอาชญากรรมในสถานศึกษาก็เป็นอีกหนึ่งปัญหาที่ส่งผลกระทบกับการสร้างภูมิคุ้มกันให้รู้เท่าทันเพื่อป้องกันตนเองจากภัยคุกคาม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี, 2566ก, หน้า 73)

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญที่จะศึกษาการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาอาชญากรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี เพื่อให้ได้กระบวนการในการทราบข้อมูลการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาอาชญากรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี และได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปพิจารณาดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานตามมาตรการป้องกันและแก้ไขอาชญากรรมในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

สมมุติฐานการวิจัย

การดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรีแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตลพบุรี จำนวน 25 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 1,125 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร 67 คน ครูจำนวน 1,058 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกนที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อน .05 ในการขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607 - 610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 291 คนแต่เนื่องจากผู้บริหารมีจำนวนน้อยกว่าครู ผู้วิจัยกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างอัตราส่วน 10 : 90 โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาร้อยละ 10 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ได้จำนวน 29 คน และ ครู ร้อยละ 90 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ได้จำนวน 262 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ ผลการตรวจเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.80 - 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.967 ซึ่งได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเอกสารแนวทางการขับเคลื่อนงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดตัวแปร และข้อคำถามในการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตลพบุรี มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 3 ข้อประกอบด้วย ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตลพบุรี ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ (สุวรรีย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2546, น. 139 - 140)

- 5 หมายถึง มีการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาในระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการค้นคว้าอิสระตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขออนหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี

3.2 ขออนหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.3 ขอความร่วมมือจากสถานศึกษาจัดเก็บรวบรวมข้อมูล จัดส่งแบบสอบถามให้กับผู้บริหาร สถานศึกษา และครูให้กับสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม และนำมาประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตลพบุรี วิเคราะห์โดยข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 มาวิเคราะห์การดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) แปลความหมายการให้คะแนนจากค่าเฉลี่ย (mean) ข้อคำตอบทั้งหมดตามเกณฑ์ของคะแนนเฉลี่ยดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2542, น. 108) ดังนี้

- 4.50 - 5.00 หมายถึง มีการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกัน
ปัญหาเสพติดในสถานศึกษาในระดับมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง มีการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกัน
ปัญหาเสพติดในสถานศึกษาในระดับมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง มีการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกัน
ปัญหาเสพติดในสถานศึกษาในระดับปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง มีการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกัน
ปัญหาเสพติดในสถานศึกษาในระดับน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง มีการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกัน
ปัญหาเสพติดในสถานศึกษาในระดับน้อยที่สุด

4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกัน
ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตลพบุรี
ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้การทดสอบที (t-test) ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวน
แบบทางเดียว (one-way ANOVA) โดยการทดสอบเอฟ (F-test) หากมีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดี (L.S.D.) ของฟิชเชอร์

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยโดยเรียงตามลำดับของวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกัน
ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตลพบุรี

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานด้านสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี

การดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกัน และป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา	ระดับการดำเนินงาน		
	($\bar{X}$)	(S.D.)	ความหมาย
ด้านที่ 1 มาตรการสร้างการรับรู้	4.06	0.93	มาก
ด้านที่ 2 มาตรการสร้างภูมิคุ้มกัน	4.04	0.90	มาก
ด้านที่ 3 มาตรการสร้างการมีส่วนร่วม	4.03	0.91	มาก
ด้านที่ 4 มาตรการสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา	3.99	0.91	มาก
ด้านที่ 5 มาตรการอำนวยการ	4.01	0.89	มาก
ภาพรวม	4.03	0.91	มาก

พบว่า ระดับการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ในภาพรวม 5 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.91) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ มาตรการสร้างการรับรู้ ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.93) มาตรการสร้างภูมิคุ้มกัน ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.90) มาตรการสร้างการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.91) มาตรการอำนวยการ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.91) และมาตรการสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.91)

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จําแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตารางที่ 2 การดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จําแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

การสร้างภูมิคุ้มกันและ ป้องกันปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. มาตรการสร้างการรับรู้	ระหว่างกลุ่ม	1.009	2	.504	.906	.405
	ภายในกลุ่ม	160.419	288	.557		
	รวม	161.428	290			
2. มาตรการสร้างภูมิคุ้มกัน	ระหว่างกลุ่ม	1.804	2	.902	1.735	.178
	ภายในกลุ่ม	149.719	288	.520		
	รวม	151.523	290			
3. มาตรการสร้าง การมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	.894	2	.447	.809	.446
	ภายในกลุ่ม	159.180	288	.553		
	รวม	160.074	290			
4. มาตรการสร้าง ความเข้มแข็ง ในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.738	2	.869	1.535	.217
	ภายในกลุ่ม	163.020	288	.566		
	รวม	164.758	290			
5. มาตรการอํานวยการ	ระหว่างกลุ่ม	.404	2	.202	.364	.695
	ภายในกลุ่ม	159.925	288	.555		
	รวม	160.329	290			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	25.038	2	12.519	1.030	.358
	ภายในกลุ่ม	3499.738	288	12.152		
	รวม	3524.776	290			

* $p \leq .05$

ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ตารางที่ 3 การดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การสร้างภูมิคุ้มกันและ ป้องกันปัญหาเสพติด ในสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. มาตรการสร้างการรับรู้	ระหว่างกลุ่ม	.576	1	.576	1.034	.310
	ภายในกลุ่ม	160.852	289	.557		
	รวม	161.428	290			
2. มาตรการสร้างภูมิคุ้มกัน	ระหว่างกลุ่ม	1.275	1	1.275	2.453	.118
	ภายในกลุ่ม	150.248	289	.520		
	รวม	151.523	290			
3. มาตรการสร้าง การมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	.151	1	.151	.272	.602
	ภายในกลุ่ม	159.923	289	.553		
	รวม	160.074	290			
4. มาตรการสร้าง ความเข้มแข็ง ในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.051	1	.051	.090	.764
	ภายในกลุ่ม	164.706	289	.570		
	รวม	164.758	290			

การสร้างภูมิคุ้มกันและ ป้องกันปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
5. มาตรการอำนวยการ	ระหว่างกลุ่ม	.121	1	.121	.219	.640
	ภายในกลุ่ม	160.207	289	.554		
	รวม	160.329	290			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	8.130	1	8.130	.668	.414
	ภายในกลุ่ม	3516.646	289	12.168		
	รวม	3524.776	290			

* $p \leq .05$

ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า เมื่อพิจารณาในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตลพบุรี ผู้วิจัยอภิปรายผลดังรายละเอียดต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานด้านสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรีพบว่า ดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตลพบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏค่าเฉลี่ยสูงสุดจนถึงค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ ดังนี้

ด้านที่ 1 มาตรการสร้างการรับรู้ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษา มีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีกิจกรรมรณรงค์เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติดโลกอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างการรับรู้ให้แก่นักเรียนในการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาเสพติด ให้นักเรียนได้รับรู้ถึงพิษภัยและรู้จักดูแลตัวเองให้ปลอดภัยจากยาเสพติดผ่านช่องทางกิจกรรมพูดหน้าเสาธง กิจกรรมโฮมรูมคาบว่างเป็นประจำ มีการสร้างการรับรู้ให้แก่นักเรียนในการป้องกันและเฝ้าระวัง ปัญหาเสพติด ให้นักเรียนได้รับรู้ถึงพิษภัยและรู้จักดูแลตัวเองให้ปลอดภัยจากยาเสพติด ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น โซเชียลมีเดีย เสียงตามสาย เป็นประจำ มีการสร้างการรับรู้ให้แก่ นักเรียนในการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาเสพติด ให้นักเรียนได้รับรู้ถึงพิษภัยและรู้จักดูแล ตัวเองให้ปลอดภัยจากยาเสพติด ผ่านช่องทางการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ ป้าย นิทรรศการ เป็นประจำ มีการสร้างเครือข่ายนักเรียน เครือข่ายครู เครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อสร้างการรับรู้ ประชาสัมพันธ์ การป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาเสพติดอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมทำสื่อสร้างสรรค์ และกิจกรรมในรูปแบบออนไลน์ ในการป้องกันปัญหาเสพติด อย่างต่อเนื่อง และน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายกับองค์กรการวิชาชีพ ชุมชน เพื่อเพื่อสร้างการรับรู้ ประชาสัมพันธ์ การป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาเสพติดอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธันยวัตร แก้วสุข (2559, น. 128) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนา แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ อรทัย ธารแผ้ว (2560, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 24 พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 2 มาตรการสร้างภูมิคุ้มกัน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีการส่งเสริม พัฒนา ยกระดับระบบดูแลช่วยเหลือให้มีความเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง มีการให้ความรู้และเสริมสร้างทักษะเพื่อการป้องกันยาเสพติด เข้าสู่กระบวนการเรียนการสอน ในหลักสูตรตามกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา อย่างสม่ำเสมอ มีการส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในสถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาภายใต้ กรอบ 5 ด้าน คือ การสร้างภูมิคุ้มกัน การค้นหา การบำบัดรักษา การเฝ้าระวัง และการบริหาร

จัดการ อย่างเป็นระบบต่อเนื่องและยั่งยืน มีการบูรณาการทักษะการป้องกันยาเสพติดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น ลูกเสือต้านยาเสพติด นักศึกษาวิชาทหาร กิจกรรมชุมนุมอย่างสม่ำเสมอ มีการบูรณาการทักษะป้องกันยาเสพติดในกิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น เครือข่ายเยาวชน ชมรม องค์กรจิตอาสา To be number one กิจกรรมคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้มีบุคลากรที่มีความรู้ในด้านจิตวิทยา เพื่อเป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุไรรัตน์ ดีเพชร (2562, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระแก้ว พบว่า การดำเนินงานการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสระแก้ว อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดา มังคะรัตน์ (2563, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า สภาพการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 3 มาตรการสร้างการมีส่วนร่วม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการ ส่งเสริม สนับสนุน ด้วยกิจกรรมเชิงบวกสร้างสรรค์ เช่น กิจกรรมดนตรี กีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม อย่างเหมาะสม อยู่เป็นประจำ มีการจัดการดูแลช่วยเหลือปรับเปลี่ยนพฤติกรรม กลุ่มเสี่ยง โดยการส่งเสริมกิจกรรมเชิงบวก หรือกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคุณค่าและมีความภาคภูมิใจในตน ร่วมกับการให้คำปรึกษา ติดตาม เฝ้าระวังพฤติกรรมและการเยี่ยมบ้าน อยู่เป็นประจำ มีการ ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีระบบการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาโดยใช้กลไกบุคคล/เครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วม เช่น ลูกเสือต้านภัยยาเสพติด นักศึกษาวิชาทหาร นักเรียนแกนนำ ครู เครือข่ายผูกปกรอง คณะกรรมการสถานศึกษา คนในชุมชน เป็นต้น อย่างสม่ำเสมอ มีการจัดการดูแลช่วยเหลือปรับเปลี่ยนพฤติกรรม กลุ่มเสี่ยง โดยการส่งเสริมกิจกรรมเชิงบวก หรือกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคุณค่าและมีความภาคภูมิใจในตน ร่วมกับการให้คำปรึกษา ติดตาม เฝ้าระวังพฤติกรรมและการเยี่ยมบ้านอยู่เป็นประจำ มีการดูแล รักษา กลุ่มใช้ยาเสพติด โดยทำจิตสังคมและการร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่าง ครู ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอยู่เป็นประจำ มีการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ดำเนินการค้นหา คัดกรอง (Re-X-ray) นักเรียนเป็นประจำ

ทุกภาคเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และมีการดูแล รักษากลุ่มใช้ยาเสพติด โดยทำจิตสังคมและการร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างครู ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อยู่เป็นประจำ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมพร เล็กจินดา (2564, น. 80 - 81) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 พบว่า ระดับการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทรี แดงแก้ว, จุฑารัตน์ ศชรรัตน์ และ ปกรณ์ ลิ้มโยธิน (2560, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงาน กิจกรรมนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัด ชัยแดนใต้ พบว่า สภาพการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดโดย ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 4 มาตรการอำนวยการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตลพบุรีตระหนักถึงการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบผลการรายงานของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม การดำเนินโครงการสำคัญที่บรรจุในแผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปราม และ บำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพ เสริมสร้าง แรงจูงใจให้กับบุคลากรทางการศึกษา เช่น การฝึกอบรมเสริมสร้างความรู้ (รูปแบบปกติ/ รูปแบบออนไลน์) การประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติ สถานศึกษานิเทศ ติดตามงาน รายงานผล และข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานต้นสังกัด ระดับพื้นที่ ระดับส่วนกลาง ระดับนโยบายอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษามีการรายงานสภาพการใช้สารเสพติดและยาเสพติดในสถานศึกษา ผ่านระบบดูแลและติดตามการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา (ระบบ CATAS) อย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลการสร้างภูมิคุ้มกัน ยาเสพติดทั้งในมิติการเรียนการสอนในหลักสูตร กิจกรรมนอกหลักสูตร หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสถานศึกษามีการรายงานผลการดำเนินกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ผ่านระบบรายงานผลการดำเนินงานด้านยาเสพติดจังหวัด (ระบบ NISPA) อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2565) ที่ให้สถานศึกษารายงานผลการดำเนินกิจกรรม ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรพงษ์ ชูพันธุ์ (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาว

ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 พบว่า การบริหารจัดการ ร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านที่ 5 มาตรการสร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สถานศึกษามีการจัดทำแผน/ โครงการ/ กิจกรรม รองรับการขับเคลื่อนงานอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินงานตามกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ โดย 4 ต้อง คือ ต้องมียุทธศาสตร์ ต้องมีแผนงาน ต้องมีระบบข้อมูล ต้องมีเครือข่าย และ 2 ไม่ คือ ไม่ปกปิดข้อมูล ไม่ไล่นักเรียนออก อย่างต่อเนื่อง สถานศึกษามีการดำเนินโครงการตามมาตรการดำเนินงาน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน ด้านการค้นหา ด้านการรักษา ด้านการเฝ้าระวัง และด้านการบริหารจัดการ อย่างต่อเนื่อง มีการเน้นบทบาทนักเรียนแกนนำในการดำเนินโครงการร่วมกับครู อาจารย์ ที่เป็นพี่ปรึกษา/แกนนำอย่างต่อเนื่อง มีการให้โอกาสนักเรียนที่มีปัญหายาเสพติดและ ปัญหาพฤติกรรม ไม่พึงประสงค์อยู่เสมอ มีการดำเนินงานตามกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ โดย 4 ต้อง คือ ต้องมียุทธศาสตร์ ต้องมีแผนงาน ต้องมีระบบข้อมูล ต้องมีเครือข่าย และ 2 ไม่ คือ ไม่ปกปิดข้อมูล ไม่ไล่นักเรียนออกอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษามีการเปิดเผยข้อมูลปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เพื่อดูแลช่วยเหลืออย่างเหมาะสมอยู่เป็นประจำ สอดคล้องกับงานวิจัย ของโรชาติ (Rosati, 2005, Abstract) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การป้องกันยาเสพติดที่มีคุณภาพ ในโรงเรียนตามโครงการโรงเรียนปลอดภัยเสพติด โดยศึกษาจากปัจจัยเสี่ยง คือ สภาพชีวิต ของเด็กที่ไม่เอื้ออำนวยให้เด็กมีความประพฤติที่ถูกต้องเหมาะสม และปัจจัยคุ้มกัน คือ สภาพชีวิต ของเด็กที่เอื้ออำนวยให้เด็กมีความประพฤติที่ถูกต้องเหมาะสม จากการศึกษาพบว่า การทำให้เด็ก มีความตั้งใจและมีทักษะชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสมและสร้างสภาพแวดล้อมที่จะช่วยส่งเสริม พฤติกรรมดังกล่าว โดยการลดปัจจัยเสี่ยงและเพิ่มปัจจัยคุ้มกันในตัวเด็กและสภาพแวดล้อม ของเด็ก และสอดคล้องกับการศึกษา เรื่อง กลยุทธ์ในการป้องกันยาเสพติดในชุมชนและ สถานศึกษาที่พบว่า การจัดกิจกรรมของชุมชนและของสถานศึกษา การมีองค์การนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับการลดลงของการใช้สารเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (VanderWaal, Powell, Terry-McElrath, Bao, Flay, 2005)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตลพบุรี ผู้วิจัยเสนอแนะเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครู ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษาที่จะทำให้ส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษาเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อน เนื่องจากแต่ละปัจจัยมีบทบาทและอิทธิพลที่แตกต่างกัน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เหล่านี้สามารถช่วยให้เข้าใจว่าองค์ประกอบเหล่านี้มีผลต่อความสำเร็จในการป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษาอย่างไร

1. บทบาทของครูที่มีประสบการณ์

ความเชี่ยวชาญในการสอน: ครูที่มีประสบการณ์มีความสามารถในการสอนและจัดการชั้นเรียนได้ดีกว่า สามารถช่วยให้การสอนเนื้อหาเกี่ยวกับผลกระทบของยาเสพติดมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ความสามารถในการสร้างสัมพันธ์: ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนช่วยให้ครูสามารถสังเกตปัญหาและให้คำปรึกษาที่เหมาะสมได้ง่ายขึ้น

2. บทบาทของผู้บริหารที่มีประสบการณ์

การพัฒนานโยบายที่มีประสิทธิภาพ: ผู้บริหารที่มีประสบการณ์มักจะมีความรู้ในการพัฒนานโยบายและโปรแกรมที่เหมาะสมในการป้องกันปัญหา ยาเสพติด

การจัดการทรัพยากร: ความสามารถในการจัดการทรัพยากรและการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการป้องกันยาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ขนาดของสถานศึกษา

ขนาดใหญ่: สถานศึกษาขนาดใหญ่มีความท้าทายมากขึ้นในการจัดการปัญหา ยาเสพติดเนื่องจากมีนักเรียนจำนวนมาก และอาจมีความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรมที่สูง การจัดการที่ดีและการบูรณาการของครูและผู้บริหารที่มีประสบการณ์มีความสำคัญอย่างยิ่ง

ขนาดเล็ก: สถานศึกษาขนาดเล็กอาจมีความยืดหยุ่นในการจัดการและติดตามนักเรียนได้ดี แต่มีทรัพยากรที่จำกัด อาจทำให้การป้องกันปัญหายาเสพติดขึ้นอยู่กับความเชี่ยวชาญและความร่วมมือของครูและผู้บริหาร

ดังนั้น การรวมกันของประสบการณ์ของครูและผู้บริหาร รวมถึงขนาดของสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติด การเข้าใจความสัมพันธ์เหล่านี้ช่วยให้สามารถพัฒนากลยุทธ์และนโยบายที่เหมาะสมสำหรับการป้องกันในแต่ละประเภทของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตลพบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ ดังนี้

1. ครูที่มีประสบการณ์มีความสามารถในการสอนและจัดการชั้นเรียนได้ดีกว่า สามารถช่วยให้การสอนเนื้อหาเกี่ยวกับผลกระทบของยาเสพติดมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถสังเกตปัญหาและให้คำปรึกษาที่เหมาะสมได้ง่ายขึ้น

2. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์มักจะมีความรู้ในการพัฒนานโยบายและโปรแกรมที่เหมาะสมในการป้องกันปัญหาเสพติด ดังนั้น ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการจัดการทรัพยากรและการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการป้องกันยาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การรวมกันของประสบการณ์ของครูและผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติด ดังนั้น การเข้าใจความสัมพันธ์เหล่านี้ช่วยให้สามารถพัฒนากลยุทธ์และนโยบายที่เหมาะสมสำหรับการป้องกันในแต่ละประเภทของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะในการค้นคว้าอิสระครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของบุคลากรการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ศึกษาความจำเป็นในการฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะของครูและผู้บริหารในด้านการป้องกัน ยาเสพติด รวมถึงผลกระทบของการฝึกอบรมที่มีต่อความสามารถในการจัดการและตอบสนอง ต่อปัญหา

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำทางการศึกษา วิเคราะห์บทบาทของ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ และวิธีการที่พวกเขานำไปสู่การสร้างภูมิคุ้มกันที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564, 26 พฤศจิกายน). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทาง
ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา
ประจำปี 2565.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564, 26 พฤศจิกายน). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การจัดการปัญหา
ยาเสพติดในโรงเรียน: ผลกระทบของประสบการณ์ครูและผู้บริหารต่อสถานศึกษา.
- จุไรรัตน์ ดีเพชร. (2562). การดำเนินงานการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ฉันทวัตร แก้วสุข. (2559). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธีรพงษ์ ชูพันธุ์. (2562). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยและ
อบายมุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประคอง กรณสูต. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์ดา มังคะรัตน์. (2563). แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา.
- ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ. (2565, 5 พฤษภาคม). คำสั่งศูนย์อำนวยการ
ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ที่ 8/2565 เรื่อง แนวทางการรณรงค์ประชาสัมพันธ์
เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติดโลก (26 มิถุนายน) ประจำปี 2565.
- สมพร เล็กจินดา. (2564). การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน
การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี. (2566). รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ.2566.

- สุนทรี แดงแก้ว. (2560). **สภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหา ยาเสพติดของโรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สุวรรีย์ ศิริโกคาภิรมย์. (2546). **การวิจัยทางการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). ลพบุรี: สถาบันราชภัฏ เทพสตรี.
- อรรถัย ธารแผ้ว. (2560). **การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30, pp. 607 - 610.
- Rosati, M.M. (2005). **Lawrence public school drug-free schools project**. Massachusetts: Education Development Center.
- VanderWaal, C.J., Powell, L.M., Terry-McElrath, Y.M., Bao, Y., & Flay, B.R. (2005). Community and school drug prevention strategy prevalence: Differential effects by setting and substance. **Journal of Primary Prevention**. 26, pp. 299 - 320.